

Asia: VN/26814/2024

## **Koulutustarpeen ennakointimalli**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Yleiset huomiot työryhmän esityksestä**

Kasvatuksen ja nuorisotyön asiantuntijat KNT kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto.

KNT pitää ennakointimallin valmistelun lähtökohtia perusteltuina. Ennakointimalli on huomioinut pääministeri Petteri Orpon hallituksen tavoite korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuuden kasvattamisesta 50 % ikäluokasta väestön osaamistason nostamiseen tähtäävänä toimenpiteenä. Mallin esittely on paikoin sekava ja vaikeaselkoinen. Käytetyn terminologian avaaminen tekisi esityksestä helpommin ymmärrettävän.

#### **Lausunnonantajan näkemykset koskien koulutustarpeen ennakkoinnin periaatteita**

Esitetty malli on valmisteltu uudella tavalla, mikä on lähtöasetelmana myönteinen. Koulutustarpeen perustelu on valmisteltu vahvasti talouden tuottavuuden ja kasvun vahvistamisen tarpeista ja jättää monia tärkeitä koulutus- ja osaamistarpeita koko yhteiskunnan hyvinvoinnin kannalta merkitykseltään vähäiseksi.

Palkka ei saa olla keskeisin tuottavuuden mittari. Esimerkiksi kasvatusalan tehtävissä toimivien kuvaaminen huonosti tuottavaksi ei lisää koulutukseen ja alalle hakeutumista. Esitys vahvistaa ammattien pysymisen matalapalkka-alana, mitä koulutustarpeen ennakkoinnin ei ole tarpeen tehdä. Koulutusjärjestelmän tuottamien ammattien tuottavuutta tulee tarkastella laajemmin. Kasvatus- ja sotealan ammatit ovat tärkeitä kansallisen kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden kannalta, koska jokaisen kansalaisen tuottavuuden takaaajana on jossain elämän vaiheessa ollut kasvatus- ja sotealan asiantuntija ja ammattilainen.

#### **Lausunnonantajan näkemykset koskien koulutustarpeen ennakointimallin toteutusta**

Yleistä ennakointimallia täydentämään esitetään sote ja kasvatusalalle erillisiä erityismoduuleja. KNT pitää mallia mahdollisena, mutta herkästi alttiina suhdannevaihteluille ja poliittiselle vaikuttamiselle

erityisesti heikossa taloustilanteessa. Erityismoduulien sisältöä ja niiden vaikuttavuutta on esityksessä heikosti avattu, joten mallin toimivuutta on vaikea arvioida.

Kirkon kasvatuksen asiantuntijat työskentelevät varhaiskasvatuksessa ja nuorisotyössä. Näihin tehtäviin ev.lut. kirkossa on kelpoisuusehdot, joita tuottavat sosiaali- ja terveysalan ja humanistisen alan ammattikorkeakoulututkinnot täydennettynä kirkollisella osaamisella. KNT pitää tärkeänä tulevan työvoiman saannin ja osaamisen varmistamisen kannalta, että kirkon tehtäviin kelpoistavat ammattikorkeakoulututkinnot turvataan ja huomioidaan erityismoduuleista päätettäessä.

#### **Lausunnonantajan näkemykset koskien työryhmäraportin mukaisen perusskenaarion ennakointitulosta**

Perusskenaarion mukaan ammattikorke- ja yliopistokoulutuksen tarve kasvaa erityisesti sosiaali- ja terveyssektorilla, mikä tukee kirkon kasvatuksen tehtäviin kelpoistavien tutkintojen säilyttämistä korkeakoulututkintona.

Lusa Arja  
Kasvatuksen ja nuorisotyön asiantuntijat KNT